

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

(законодавчі акти)

У пропонуване друковане видання включено текст Закону України "Про протидію торгівлі людьми", який набрав чинності 15 жовтня 2011 року, окремі статті Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України стосовно питань протидії торгівлі людьми.

Електронні версії Закону України "Про протидію торгівлі людьми", Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює названу Конвенцію, інших документів Організації Об'єднаних Націй щодо торгівлі людьми (через веб-сайт ООН), Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, стенограм засідань Верховної Ради України щодо розгляду проекту Закону України про протидію торгівлі людьми розміщено на веб-сайті Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією – crimcor.rada.gov.ua.

Відповідальний за випуск Сорочик Ю. Ю., завідувач секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, кандидат юридичних наук.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Програма
сприяння
Парламенту II
Програма розвитку законотворчої політики

INDIANA UNIVERSITY

JOHN GLENN SCHOOL
OF PUBLIC AFFAIRS

Це видання стало можливим за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Данії в рамках Програми з протидії торгівлі людьми у Східній та Південно-Східній Європі та за підтримки Відділу демократії і врядування Місії USAID в Україні, Молдові та Білорусі відповідно до умов угоди № AID 121-A-00-03-00008 (Програма сприяння Парламенту II: Програма розвитку законотворчої політики).

Електронна версія видання розміщена на веб-сайтах: Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією (<http://crimcor.rada.gov.ua>), Міжнародної організації з міграції (МОМ) (<http://iom.org.ua>) та Програми сприяння Парламенту II (ПСП II) (<http://pdp.org.ua>).

ЗМІСТ

Закон України “Про протидію торгівлі людьми”	4
Кодекс України про адміністративні правопорушення (витяг).....	24
Кримінальний кодекс України (витяг)	25
Стенограми засідань Верховної Ради України (витяг)	
5 липня 2011 року	34
20 вересня 2011 року	41
LAW OF UKRAINE. On Combating Trafficking in Human Beings	43

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗКОШТОВНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ З ПИТАНЬ
ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ЦЕНТРУ КОНСУЛЬТУВАННЯ МІГРАНТІВ

527 – безкоштовно з номерів life:), Київстар та МТС

0-800-505-501 – безкоштовно зі стаціонарних телефонів

НАЦІОНАЛЬНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ З ПИТАНЬ
ЗАПОБІГАННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
“МІЖНАРОДНИЙ ЖІНОЧИЙ ПРАВОЗАХИСНИЙ ЦЕНТР
ЛА СТРАДА УКРАЇНА”

0 800 500 225 – безкоштовно зі стаціонарних телефонів

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ПРОТИДІЮ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Цей Закон визначає організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми, гарантуючи гендерну рівність, основні напрями державної політики та засади міжнародного співробітництва у цій сфері, повноваження органів виконавчої влади, порядок встановлення статусу осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та порядок надання допомоги таким особам.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. Для цілей цього Закону терміни вживаються у такому значенні:

боротьба з торгівлею людьми – система заходів, що здійснюються в рамках протидії торгівлі людьми, спрямованих на виявлення злочину торгівлі людьми, у тому числі незакінченого, осіб, які від цього постраждали, встановлення фізичних/юридичних осіб – торгівців людьми та притягнення їх до відповідальності;

виявлення особи, яка постраждала від торгівлі людьми (жертви торгівлі людьми), – з’ясування інформації, яка дає підстави вважати, що певна фізична особа постраждала від торгівлі людьми;

дитина – будь-яка фізична особа віком до вісімнадцяти років;

заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, – центри соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центри соціально-психологічної реабілітації дітей та притулки для дітей;

захист осіб, які постраждали від торгівлі людьми, – система заходів з відновлення прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

країна походження – країна, громадянином якої є фізична особа, або країна місця проживання або перебування для особи без громадянства;

особа, яка постраждала від торгівлі людьми, – будь-яка фізична особа, яка стала об’єктом торгівлі людьми і визнана такою відповідно до положень цього Закону;

повернення або залишення дитини, яка постраждала від торгівлі дітьми та є іноземцем чи особою без громадянства, – комплекс заходів, спрямованих на забезпечення відповідно до потреб такої дитини повернення до країни походження або залишення на території України дитини, яка постраждала від торгівлі дітьми на території України та є іноземцем чи особою без громадянства;

повернення в Україну громадян України, які постраждали від торгівлі людьми, – комплекс заходів, спрямованих на організацію повернення громадян України, які постраждали від торгівлі людьми на території іншої держави, на територію України;

попередження торгівлі людьми – система заходів, спрямованих на виявлення та усунення причин і умов, що призводять до торгівлі людьми;

протидія торгівлі людьми – система заходів, спрямованих на подолання торгівлі людьми шляхом її попередження і боротьби з нею та надання допомоги і захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми;

процедура встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, – комплекс заходів, під час яких уповноважена особа на підставі отриманої інформації та її аналізу порівнює елементи вчиненого щодо особи діяння з визначенням торгівлі людьми, оцінює ймовірність вчинення щодо особи такого діяння та робить висновок, що така особа є особою, яка постраждала від торгівлі людьми;

реабілітація особи, яка постраждала від торгівлі людьми, – комплекс медичних, психологічних, соціальних, юридичних та інших заходів, спрямованих на відновлення фізичного і психологічного стану та соціальних функцій особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

торгівля людьми – здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнаються злочином.

Стаття 2. Законодавство про протидію торгівлі людьми

1. Відносини, що виникають у сфері протидії торгівлі людьми, регулюються Конституцією України, цим Законом, іншими законами і міжнарод-

ними договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, а також прийнятими на їх виконання іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 3. Основні принципи протидії торгівлі людьми

1. Діяльність, спрямована на протидію торгівлі людьми, ґрунтується на таких принципах:

1) забезпечення прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на повагу до гідності, особисте життя, правову допомогу, відшкодування матеріальної та моральної шкоди у встановленому законом порядку;

2) поваги і неупередженого ставлення до осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

3) конфіденційності інформації про осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

4) добровільності отримання допомоги особами, які постраждали від торгівлі людьми, та їх недискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

5) взаємодії органів виконавчої влади між собою, з відповідними органами досудового слідства та з громадськими і міжнародними організаціями.

2. У разі якщо особи, які постраждали від торгівлі людьми або стали свідками торгівлі людьми, є дітьми, усі дії, що застосовуються до них, базуються на принципах, зазначених у Конвенції про права дитини та Факультативному протоколі до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії.

3. У разі якщо вік особи не визначений і є підстави вважати, що ця особа – дитина, вона вважається дитиною і їй надається спеціальний захист до встановлення її віку.

Стаття 4. Основні напрями державної політики у сфері протидії торгівлі людьми

1. Основними напрямами державної політики у сфері протидії торгівлі людьми є:

1) попередження торгівлі людьми шляхом підвищення рівня обізнаності населення, превентивної роботи, зниження рівня вразливості населення, подолання попиту;

2) боротьба із злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми, шляхом виявлення злочинів торгівлі людьми, осіб, причетних до скоєння злочину, притягнення їх до відповідальності;

3) надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми, шляхом удосконалення системи відновлення їхніх прав, надання комплексу послуг, впровадження механізму взаємодії суб'єктів у сфері протидії торгівлі людьми,

Стаття 5. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми

1. Суб'єктами, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, є:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) центральні органи виконавчої влади;
- 3) місцеві органи виконавчої влади;
- 4) закордонні дипломатичні установи України;
- 5) заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми.

2. У здійсненні заходів, спрямованих на попередження протидії торгівлі людьми, беруть участь органи місцевого самоврядування, а також за згодою, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські організації та окремі громадяни.

Розділ II

ЗАГАЛЬНІ ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Стаття 6. Повноваження Кабінету Міністрів України

1. Кабінет Міністрів України:

1) спрямовує і координує роботу суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

2) визначає:

- а) національного координатора у сфері протидії торгівлі людьми;
- б) процедуру встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

в) порядок утворення та функціонування Єдиного державного реєстру злочинів торгівлі людьми;

3) затверджує:

а) Державну цільову програму у сфері протидії торгівлі людьми та здійснює контроль за її реалізацією;

б) Національний механізм взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та контролює його реалізацію;

в) форму опитувальника щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та довідки про встановлення їй статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

г) форму довідки, що підтверджує факт звернення іноземця чи особи без громадянства за встановленням статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми на території України;

ґ) положення про заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;

4) встановлює порядок виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми.

Стаття 7. Загальні повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері протидії торгівлі людьми

1. Центральні органи виконавчої влади відповідно до визначених у встановленому порядку повноважень у сфері протидії торгівлі людьми здійснюють:

1) формування та реалізацію державної політики у сфері протидії торгівлі людьми;

2) розробку проекту Державної цільової програми протидії торгівлі людьми та забезпечують її реалізацію;

3) розробку проекту Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та забезпечують його реалізацію;

4) моніторинг діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

5) підготовку та оприлюднення у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку щорічної доповіді про стан реалізації заходів у сфері протидії торгівлі людьми;

6) заходи щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, відповідно до визначеної Кабінетом Міністрів України процедури;

7) заходи, спрямовані на:

а) викорінення передумов торгівлі людьми, зокрема щодо попередження насильства в сім'ї та дискримінації за ознакою статі;

б) підвищення рівня обізнаності щодо протидії торгівлі дітьми серед батьків та осіб, які їх замінюють, та осіб, які постійно контактують з дітьми у сферах освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту, оздоровлення та відпочинку, судовій та правоохоронній сферах;

8) координацію та контроль за діяльністю закладів допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;

9) заходи щодо:

а) комплексного аналізу стану попередження, виявлення та розкриття злочинів торгівлі людьми;

б) попередження, виявлення та розкриття злочинів торгівлі людьми, у тому числі тих, що мають характер транснаціональної організованої злочинності;

в) розшуку осіб, які переховуються від органів дізнання, слідства і суду, ухиляються від виконання кримінального покарання за вчинення злочинів торгівлі людьми;

10) заходи:

а) прикордонного контролю, спрямовані на попередження і виявлення фактів торгівлі людьми, у тому числі з використанням транспортних засобів, що експлуатуються комерційними перевізниками;

б) системного та комплексного характеру щодо удосконалення безпеки і контролю паспортних та інших документів, що дають право виїзду з України та в'їзду в Україну;

в) щодо своєчасного оформлення документів на право перебування в Україні або повернення в Україну;

г) щодо репатріації іноземців та осіб без громадянства, які постраждали від торгівлі людьми;

г) щодо примусового видворення з України іноземців та осіб без громадянства, які порушили законодавство про протидію торгівлі людьми.

2. Перелік центральних органів виконавчої влади, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, їх повноваження та порядок діяльності, а також центральний орган виконавчої влади, який встановлюватиме статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, визначаються відповідно до частини першої цієї статті згідно з Конституцією України та Законом України "Про центральні органи виконавчої влади".

Стаття 8. Загальні повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері протидії торгівлі людьми

1. Місцеві державні адміністрації відповідно до визначених в установленому порядку повноважень у сфері протидії торгівлі людьми:

1) забезпечують проведення соціальної роботи та надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми;

2) організують проведення інформаційних кампаній, у тому числі з використанням засобів масової інформації;

3) забезпечують створення і підтримку “гарячих ліній”, пунктів консультування та розповсюдження інформаційно-просвітницьких матеріалів з питань попередження торгівлі людьми;

4) співпрацюють з об’єднаннями громадян з питань попередження торгівлі людьми;

5) відповідно до визначеної Кабінетом Міністрів України процедури беруть участь у роботі щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

6) забезпечують впровадження та функціонування Національного механізму взаємодії суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

7) реалізують заходи, що сприяють викоріненню передумов торгівлі людьми, зокрема щодо попередження насильства в сім’ї та дискримінації за ознакою статі;

8) вживають заходів для підвищення рівня обізнаності щодо протидії торгівлі дітьми серед батьків та осіб, які їх замінують, та осіб, які постійно контактують з дітьми у сферах освіти, охорони здоров’я, культури, фізичної культури та спорту, оздоровлення та відпочинку, судовій та правоохоронній сферах.

Розділ III ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Стаття 9. Попередження торгівлі людьми

1. Попередження торгівлі людьми здійснюється за такими напрямками:

1) вивчення ситуації;

2) підвищення рівня обізнаності;

- 3) зниження рівня вразливості населення;
- 4) подолання попиту шляхом реалізації організаційних, дослідницьких, інформаційних, освітніх, правових, соціально-економічних та інших заходів.

Стаття 10. Завдання у сфері попередження торгівлі людьми

1. До завдань у сфері попередження торгівлі людьми належать:
  - 1) дослідження стану, причин і передумов поширення явища торгівлі людьми;
  - 2) підвищення рівня обізнаності населення про причини та наслідки торгівлі людьми шляхом проведення інформаційних кампаній протидії торгівлі людьми серед населення, у тому числі серед дітей;
  - 3) забезпечення регулювання процесів зовнішньої та внутрішньої трудової міграції тощо.

Розділ IV БОРОТЬБА З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

Стаття 11. Боротьба з торгівлею людьми

1. Боротьба з торгівлею людьми є невід'ємною складовою частиною діяльності органів внутрішніх справ по боротьбі із злочинністю, які зокрема, здійснюють заходи щодо виявлення злочинів торгівлі людьми, осіб, які постраждали від торгівлі людьми, встановлення осіб – торгівців людьми та притягнення їх до відповідальності шляхом реалізації організаційних, оперативно-розшукових, адміністративно-правових, процесуальних, аналітично-дослідницьких, інформаційних та інших заходів.

Стаття 12. Завдання у сфері боротьби з торгівлею людьми

1. До завдань у сфері боротьби з торгівлею людьми належать:
  - 1) виявлення причин та передумов, що сприяють торгівлі людьми, та вжиття заходів щодо їх усунення;
  - 2) забезпечення безпеки осіб, які визнані потерпілими від торгівлі людьми, свідків та інших осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві у справах щодо торгівлі людьми;
  - 3) виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми;
  - 4) притягнення до відповідальності, у тому числі кримінальної, осіб, причетних до торгівлі людьми;

- 5) забезпечення відновлення прав постраждалих від торгівлі людьми;
- 6) інформування суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та громадськості щодо результатів діяльності у сфері боротьби з торгівлею людьми.

Розділ V

НАДАННЯ ДОПОМОГИ ТА ЗАХИСТУ ОСОБАМ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Стаття 13. Національний механізм взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми

1. З метою ефективної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, та їх захисту створюється Національний механізм взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми.

2. Реалізація Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, включає встановлення потреб особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та пошук органів чи закладів, що можуть їх задовольнити.

Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, з метою ефективного надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми, враховують вік, стан здоров'я, стать і спеціальні потреби таких осіб.

3. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, взаємодіють між собою у процесі протидії торгівлі людьми в рамках реалізації Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та співпрацюють з громадськими об'єднаннями, регіональними та міжнародними організаціями.

4. Основні засади Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми:

1) взаємне інформування з дотриманням принципу конфіденційності про злочини торгівлі людьми, передумови та причини торгівлі людьми, методи, що використовують торгівці людьми, необхідну допомогу особам, які постраждали від торгівлі людьми;

2) спільна розробка програм, планів протидії торгівлі людьми;

3) спільна організація заходів з протидії торгівлі людьми;

4) обмін передовим досвідом діяльності у сфері протидії торгівлі людьми.

Стаття 14. Права особи, яка звернулася для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми

1. Особа, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, має право звернутися до місцевої державної адміністрації із заявою про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та до органів внутрішніх справ щодо захисту прав і свобод.

2. Особа, яка звернулася для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має право до прийняття рішення про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання:

1) інформації щодо своїх прав та можливостей, викладеної мовою, якою володіє така особа;

2) медичної, психологічної, правової та іншої допомоги незалежно від місця проживання;

3) тимчасового розміщення у закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми.

3. Іноземець або особа без громадянства, яка звернулася для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми на території України, крім передбачених частиною другою цієї статті прав, до прийняття рішення про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має також право на:

1) безоплатне отримання послуг перекладача;

2) тимчасове перебування в Україні в порядку, встановленому законодавством.

4. Іноземець або особа без громадянства, яка звернулася для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми на території України, отримує довідку, яка підтверджує факт звернення за встановленням такого статусу і відкриття відповідної процедури та є підставою для реєстрації в територіальних органах спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань міграції.

5. Забороняється утримування особи, яка звернулася для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, в установах тимчасового тримання, крім обумовлених законом випадків, та видворення її за межі України до встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

Стаття 15. Процедура встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми

1. Процедура встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Обов'язковою складовою процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, є проведення місцевою державною адміністрацією співбесіди з особою, щодо якої розглядається питання про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, із заповненням опитувальника щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

У разі неможливості проведення співбесіди з особою через її хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад психічної діяльності, недоумство або інший хворобливий психічний стан чи малолітство процедура встановлення статусу такої особи проводиться на підставі інших даних.

3. Загальний строк проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, не може перевищувати місячний строк з дня проведення співбесіди з особою у місцевій державній адміністрації.

4. У разі прийняття рішення про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, їй видається довідка.

У разі відмови у встановленні статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, заявник має право оскаржити таке рішення у судовому порядку.

5. Статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, встановлюється на строк до двох років.

Строк дії статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, може бути продовжено за обґрунтованим поданням місцевої державної адміністрації не більш як на один рік

6. Для позбавлення особи, яка постраждала від торгівлі людьми, відповідного статусу необхідно з'ясувати, що рішення про встановлення або продовження строку дії статусу спиралося на подані завідомо неправдиві відомості або недійсні документи, що мали істотне значення для прийняття рішення.

Особи, які подали такі відомості або документи, можуть бути притягнені до відповідальності згідно із законодавством.

7. Втрата статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, настає у разі закінчення строку дії статусу, на який його було встановлено або продовжено відповідно до частини п'ятої цієї статті.

Стаття 16. Права особи, яка постраждала від торгівлі людьми

1. Особа, якій встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має право на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання:

1) інформації щодо своїх прав та можливостей, викладеної мовою, якою володіє така особа;

2) медичної, психологічної, соціальної, правової та іншої необхідної допомоги;

3) тимчасового розміщення, за бажанням постраждалої особи та у разі відсутності житла, в закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми, на строк до трьох місяців, який у разі необхідності може бути продовжено за рішенням місцевої державної адміністрації, зокрема у зв'язку з участю особи в якості постраждалого або свідка у кримінальному процесі;

4) відшкодування моральної та матеріальної шкоди за рахунок осіб, які її заподіяли, у порядку, встановленому Цивільним кодексом України;

5) одноразової матеріальної допомоги у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

6) допомоги у працевлаштуванні, реалізації права на освіту та професійну підготовку.

2. Іноземці та особи без громадянства, яким встановлено статус осіб, які постраждали від торгівлі людьми на території України, крім передбачених частиною першою цієї статті прав, мають також право на:

1) безоплатне отримання послуг перекладача;

2) тимчасове перебування в Україні строком до трьох місяців, який може бути продовжено у разі необхідності, зокрема у зв'язку з їхньою участю в якості постраждалих або свідків у кримінальному процесі;

3) постійне проживання на території України в порядку, встановленому законодавством.

3. Довідка про статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, є підставою для реєстрації в територіальних органах спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань міграції за місцем проживання особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

4. Якщо у суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, існують обґрунтовані підстави вважати, що життю, фізичному чи психічному здоров'ю або свободі та недоторканності особи, яка постраждала від торгівлі людьми та є іноземцем або особою без громадянства,

загрожуватиме небезпека у разі повернення її в країну походження після завершення строку її перебування в Україні, в установленому порядку цій особі може бути подовжено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, що є підставою для одержання дозволу на перебування на території України до припинення таких обставин.

5. Особа, якій надано право на перебування в Україні відповідно до частини четвертої цієї статті та яка безперервно прожила на території України протягом трьох років з дня встановлення їй статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має право на отримання дозволу на імміграцію в порядку, встановленому законодавством.

6. Надання допомоги особі, яка постраждала від торгівлі людьми, не залежить від:

- 1) звернення такої особи до правоохоронних органів та її участі у кримінальному процесі;
- 2) наявності у такої особи документа, що посвідчує особу.

Стаття 17. Заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми

1. З метою забезпечення реалізації прав, передбачених цим Законом, особи, які постраждали від торгівлі людьми, можуть бути направлені до одного з діючої мережі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

2. З метою надання допомоги дітям, які постраждали від торгівлі дітьми, вони можуть влаштовуватися до центрів соціально-психологічної реабілітації дітей та притулків для дітей з метою надання психологічної допомоги та забезпечення реабілітації у порядку, встановленому законодавством.

3. Умови перебування та надання послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми, діючою мережею центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів соціально-психологічної реабілітації дітей та притулків для дітей регулюються положеннями про зазначені заклади.

Стаття 18. Повернення в Україну громадян України, які постраждали від торгівлі людьми

1. Дипломатичні представництва та консульські установи України у разі необхідності забезпечують громадян України відповідними документами для повернення в Україну, надають необхідну консультаційну і правову допомогу та вживають необхідних заходів щодо їх повернення в Україну.

2. У разі відсутності у громадян України, які постраждали від торгівлі людьми, коштів для повернення в Україну, дипломатичні представництва та консульські установи України сприяють поверненню їх в Україну.

Стаття 19. Репатріація іноземців та осіб без громадянства, які постраждали від торгівлі людьми

1. Після проходження курсу реабілітації відповідно до положень цього Закону іноземець або особа без громадянства може бути репатрійована в порядку, встановленому законодавством.

2. У разі необхідності територіальні органи спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань міграції надсилають запит до країни походження цієї особи на підтвердження громадянства такої особи або її права постійного проживання на її території на час в'їзду на територію України.

3. У разі необхідності територіальні органи спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань міграції із залученням інших суб'єктів у сфері протидії торгівлі людьми, а також неурядових і міжнародних організацій надають іноземцю або особі без громадянства, яку репатрійовано, контактну інформацію про установи, які їм можуть допомогти в країні, до якої їх репатрійовано, у тому числі правоохоронні органи, неурядові організації, юридичні установи та заклади соціального захисту.

Розділ VI ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ДІТЬМИ

Стаття 20. Спеціальні принципи протидії торгівлі дітьми

1. Крім основних принципів протидії торгівлі людьми, передбачених статтею 3 цього Закону, протидія торгівлі дітьми базується на таких спеціальних принципах:

- 1) дотримання прав дитини;
- 2) повага до думки дитини, яка постраждала від торгівлі дітьми, стосовно заходів, які до неї застосовуються, з урахуванням її віку, стану здоров'я, інтелектуального і фізичного розвитку та інтересів;
- 3) роз'яснення дитині, яка постраждала від торгівлі дітьми, у зрозумілій для неї формі її прав та обов'язків;

4) забезпечення конфіденційності інформації про особу дитини та відомостей, які дозволили б встановити дитині статус як такої, яка постраждала від торгівлі дітьми.

Стаття 21. Попередження торгівлі дітьми

1. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в межах своїх повноважень вживають необхідних соціальних, правових, психолого-педагогічних та інших заходів, спрямованих на виявлення і усунення причин та передумов, що сприяють торгівлі дітьми.

2. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в межах своїх повноважень вживають заходів щодо виявлення дітей, які постраждали від торгівлі дітьми, та проводять профілактичну роботу з дітьми та їхніми батьками або особами, які їх замінюють.

3. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в межах своїх повноважень розробляють та впроваджують навчальні та виховні програми з протидії торгівлі дітьми в навчальних закладах.

4. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в межах своїх повноважень вживають заходів для підвищення рівня обізнаності щодо протидії торгівлі дітьми серед батьків та осіб, що їх замінюють, та осіб, які постійно контактують з дітьми у сферах освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту, оздоровлення та відпочинку, судовій та правоохоронній сферах.

Стаття 22. Інформування про дітей, які постраждали від торгівлі дітьми

1. Особа, якій стало відомо про дитину, яка страждає/постраждала від торгівлі дітьми, зобов'язана невідкладно та із забезпеченням конфіденційності повідомити про це місцеву державну адміністрацію, органи місцевого самоврядування, органи внутрішніх справ або органи прокуратури.

2. У разі існування підозри щодо причетності батьків дитини або осіб, які їх замінюють, до торгівлі дітьми, особи, які постійно контактують з дітьми у сферах освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту, оздоровлення та відпочинку, судовій та правоохоронній сферах, у порядку, встановленому законодавством, інформують про це органи внутрішніх справ або органи прокуратури.

Стаття 23. Надання допомоги дітям, які постраждали від торгівлі дітьми

1. Держава надає допомогу дитині з моменту, коли з'явилися підстави вважати, що вона постраждала від торгівлі дітьми, і до повного завершення реабілітації дитини.

2. Після отримання інформації про дитину, яка постраждала від торгівлі дітьми, місцева державна адміністрація, на території якої виявлено дитину, невідкладно встановлює особу дитини, здійснює оцінку обставин та приймає план першочергових заходів допомоги дитині на період до вирішення питання щодо встановлення дитині статусу особи, яка постраждала від торгівлі дітьми.

3. У разі якщо дитина, яка постраждала від торгівлі дітьми, має статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, місцева державна адміністрація невідкладно вирішує питання влаштування дитини.

4. Центри соціально-психологічної реабілітації дітей, притулки для дітей із залученням закладів освіти, охорони здоров'я здійснюють розробку та впровадження індивідуальної програми допомоги дитині, яка постраждала від торгівлі дітьми.

5. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в межах своїх повноважень забезпечують реалізацію прав дітей, які постраждали від торгівлі дітьми.

Стаття 24. Повернення або залишення дитини, яка постраждала від торгівлі дітьми

1. У разі виявлення в Україні дитини, яка постраждала від торгівлі дітьми та є іноземцем чи особою без громадянства, в установленому порядку приймається одне з таких рішень:

- 1) повернення дитини до країни походження;
- 2) залишення дитини в Україні.

2. Дитина, яка постраждала від торгівлі дітьми, підлягає поверненню до країни походження за умови, якщо батьки або особи, які їх замінюють, або установа у справах захисту дітей країни походження дитини погодилися і мають можливість взяти на себе відповідальність за дитину і надати їй належну допомогу та захист.

3. Дитина, яка постраждала від торгівлі дітьми, підлягає залишенню в Україні у разі неможливості її повернення до країни походження та за наявності умов для інтеграції дитини в Україні в частині забезпечення її права на охорону здоров'я, освіти, соціальний захист.

При вирішенні питання про повернення або залишення дитини слід враховувати думку дитини, беручи до уваги вік, фізичний, інтелектуальний розвиток та інтереси дитини.

4. Дитина, яка постраждала від торгівлі дітьми, не повертається до країни походження, якщо є ознаки того, що таке повернення ставить під загрозу її безпеку та не відповідає її найкращим інтересам.

Розділ VII

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАКОНІВ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Стаття 25. Контроль у сфері протидії торгівлі людьми

1. Верховна Рада України здійснює парламентський контроль у сфері протидії торгівлі людьми в межах, визначених Конституцією України.

Інші органи державної влади здійснюють контроль у сфері протидії торгівлі людьми у межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією та законами України.

Стаття 26. Громадський контроль за виконанням законів у сфері протидії торгівлі людьми

1. Громадський контроль за виконанням законів у сфері протидії торгівлі людьми здійснюється за такими напрямками:

1) відповідність діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, цьому Закону та іншим законам;

2) додержання міжнародних зобов'язань України у сфері протидії торгівлі людьми;

3) забезпечення невідворотності покарання за злочини торгівлі людьми.

2. Громадські організації, їх члени або уповноважені представники, а також окремі громадяни під час здійснення контролю у сфері протидії торгівлі людьми мають право:

1) надавати інформацію щодо порушення законодавства у сфері протидії торгівлі людьми та про виявлені факти торгівлі людьми і захисту осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

2) здійснювати моніторинг стану протидії торгівлі людьми та захисту осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

3) співпрацювати із суб'єктами, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

4) інформувати населення з питань протидії торгівлі людьми.

Стаття 27. Прокурорський нагляд

1. Нагляд за додержанням і застосуванням законів у сфері протидії торгівлі людьми здійснюється Генеральним прокурором України та підпорядкованими йому прокурорами.

Розділ VIII МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Стаття 28. Міжнародне співробітництво у сфері протидії торгівлі людьми

1. Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері протидії торгівлі людьми на державному, регіональному та місцевому рівнях.

2. Суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, мають право укладати договори про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки з відповідними органами іноземних держав, міжнародними організаціями згідно із законодавством України.

3. Держава підтримує та стимулює міжнародне співробітництво у сфері протидії торгівлі людьми.

4. Міжнародні організації можуть згідно з установленими процедурами залучатися до розробки та реалізації в Україні спільних програм з питань протидії торгівлі людьми.

Розділ IX ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Стаття 29. Відповідальність за порушення законодавства у сфері протидії торгівлі людьми

1. Особи, винні у порушенні законодавства у сфері протидії торгівлі людьми, несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ X
ФІНАНСУВАННЯ ТА ДЖЕРЕЛА ПОКРИТТЯ
ВИТРАТ НА ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ
НА ПРОТИДІЮ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Стаття 30. Фінансування заходів, спрямованих на протидію торгівлі людьми

1. Протидія торгівлі людьми, а також надання допомоги постраждалим від торгівлі людьми включає низку заходів, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел.

2. Перелік заходів із протидії торгівлі людьми визначається Державною цільовою програмою протидії торгівлі людьми.

Розділ XI ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину другу статті 20 Кримінально-процесуального кодексу України після слів “в справах про статеві злочини” доповнити словами “у справах щодо торгівлі людьми”;

2) у Законі України “Про імміграцію” (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 41, ст. 197):

частину другу статті 4 доповнити пунктом 8 такого змісту:

“8) особи, які безперервно проживали на території України протягом трьох років з дня встановлення їм статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми”;

частину сьому статті 9 після пункту 7 доповнити новим пунктом такого змісту:

“8) для осіб, зазначених у пункті 8 частини другої статті 4 цього Закону, – копія документа, що підтверджує встановлення особі статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, а також документ, що підтверджує факт безперервного проживання особи на законних підставах на території України протягом трьох років з дня встановлення їй статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми”.

У зв'язку з цим пункти 8–10 вважати відповідно пунктами 9–11;

3) у статті 1 Закону України “Про соціальні послуги” (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 45, ст. 358; 2009 р., № 38, ст. 535; із змінами, внесеними Законом України від 19 квітня 2011 року № 3236-VI):

абзац третій після слова “насильство” доповнити словами “обставини, спричинені наслідками від торгівлі людьми”;

абзац восьмий після слів “що постраждали від фізичного або психічного насильства” доповнити словами “та торгівлі людьми”;

абзац дев'ятий після слів “які зазнали жорстокості, насильства” доповнити словами “та постраждали від торгівлі людьми”.

4) у Законі України “Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю” (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 23, ст. 284) :

абзац одинадцятий статті 7 після слів “які зазнали жорстокості та насильства” доповнити словами “постраждали від торгівлі людьми”;

абзац другий статті 9 після слів “насильству в сім'ї та жорсткому поведженню з дітьми” доповнити словами “торгівлі людьми”.

3. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

- 1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- 2) забезпечити прийняття відповідно до своєї компетенції нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;
- 3) забезпечити приведення у відповідність із цим Законом нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Президент України

м. К и ї в

20 вересня 2011 року

№ 3739-VI

В. ЯНУКОВИЧ

КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

[витяг]

Стаття 164. Порухення порядку провадження господарської діяльності

Провадження господарської діяльності без державної реєстрації як суб'єкта господарювання або без одержання ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, чи без одержання дозволу, іншого документа дозвільного характеру, якщо його одержання передбачене законом, – тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини чи без такої.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за те ж порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу від тридцяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини чи без такої.

Надання суб'єктом господарювання дозвільному органу або адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства – тягне за собою накладення штрафу від сорока до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 181-1. Заняття проституцією

Заняття проституцією – тягне за собою попередження або накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

*Перелік статей,
які відносяться до злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми*

Стаття 143. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів аботканин людини

1. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини – карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

2. Вилучення у людини шляхом примушування або обману її органів або тканин з метою їх трансплантації – карається обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Дії, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені щодо особи, яка перебувала в беспорядному стані або в матеріальній чи іншій залежності від винного, – караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

4. Незаконна торгівля органами або тканинами людини – карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.

5. Дії, передбачені частинами другою, третьою чи четвертою цієї статті, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або участь у транснаціональних організаціях, які займаються такою діяльністю, – караються позбавленням волі на строк від п'яти до семи років з позбавленням права обіймати певні посади і займатися певною діяльністю настрок до трьох років.

Стаття 144. Насильницьке донорство

1. Насильницьке або шляхом обману вилучення крові у людини з метою використання її як донора – карається позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до двох років, зі штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян чи без такого.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені щодо неповнолітнього або особи, яка перебувала в безпорадному стані чи в матеріальній залежності від винного, – караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

3. Дії, передбачені частинами першою і другою цієї статті, вчинені за попередньою змовою групою осіб або з метою продажу, – караються позбавленням волі на строк до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 149. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини

1. Торгівля людьми або здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану особи, – караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені щодо неповнолітнього або щодо кількох осіб, або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням службового становища, або особою, від якої потерпілий був у матеріальній чи іншій залежності, або поєднані з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого чи його близьких, або з погрозою застосування такого насильства, – караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

3. Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені щодо малолітнього, або організованою групою, або поєднані з насильством, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого чи його близьких, або з погрозою застосування такого насильства, або якщо вони спричи-

нили тяжкі наслідки, – караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

Примітка.

1. Під експлуатацією людини в цій статті слід розуміти всі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичаї, подібні до рабства, підневільний стан, залучення в боргову кабалу, вилучення органів, проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, примусову вагітність, втягнення у злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах тощо.

2. У статтях 149 та 303 цього Кодексу під уразливим станом особи слід розуміти зумовлений фізичними чи психічними властивостями або зовнішніми обставинами стан особи, який позбавляє або обмежує її здатність усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними, приймати за своєю волею самостійні рішення, чинити опір насильницьким чи іншим незаконним діям, збіг тяжких особистих, сімейних або інших обставин.

3. Відповідальність за вербування, переміщення, переховування, передачу або одержання малолітнього чи неповнолітнього за цією статтею має наставати незалежно від того, чи вчинені такі дії з використанням обману, шантажу чи уразливого стану зазначених осіб або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, використання службового становища, або особою, від якої потерпілий був у матеріальній чи іншій залежності.

Стаття 150¹. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом

1. Використання батьками або особами, які їх замінюють, малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (систематичного випрошування грошей, речей, інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб) з метою отримання прибутку – карається обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк.

2. Ті самі дії, вчинені щодо чужої малолітньої дитини або пов'язані із застосуванням насильства чи погрозою його застосування, а так само вчинені повторно або особою, яка раніше скоїла один із злочинів, передбачених статтями 150, 303, 304 цього Кодексу, або за попередньою змовою групою

осіб, – караються обмеженням волі на строк до п’яти років або позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, а також якщо внаслідок таких дій дитині спричинені середньої тяжкості чи тяжкі тілесні ушкодження, – караються позбавленням волі на строк від п’яти до десяти років.

Стаття 169. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)

1. Незаконна посередницька діяльність або інші незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) дитини, передачі її під опіку (піклування) чи на виховання в сім’ю громадян – караються штрафом від п’ятдесяти до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років.

2. Ті самі дії, вчинені щодо кількох дітей, повторно, за попередньою змовою групою осіб, з використанням службового становища або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, – караються позбавленням волі на строк від двох до п’яти років.

Стаття 190. Шахрайство

1. Заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою (шахрайство) – карається штрафом до п’ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років.

2. Шахрайство, вчинене повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або таке, що завдало значної шкоди потерпілому, – карається штрафом від п’ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк від одного до двох років, або обмеженням волі на строк до п’яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

3. Шахрайство, вчинене у великих розмірах, або шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки, – карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

4. Шахрайство, вчинене в особливо великих розмірах або організованою групою, – карається позбавленням волі на строк від п’яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Стаття 202. Порухнення порядку зайняття господарською діяльністю та діяльністю з надання фінансових послуг

1. Здійснення господарської діяльності без державної реєстрації, як суб'єкта підприємницької діяльності, що містить ознаки підприємницької діяльності та яка підлягає ліцензуванню, або здійснення без одержання ліцензії видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до законодавства, чи здійснення таких видів господарської діяльності з порушенням умов ліцензування, якщо це було пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах, – карається штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк.

2. Здійснення банківської діяльності, банківських операцій або іншої діяльності з надання фінансових послуг, а також професійної діяльності на ринку цінних паперів без набуття статусу фінансової установи чи без спеціального дозволу (ліцензії), якщо законом передбачено набуття статусу фінансової установи чи одержання спеціального дозволу (ліцензії) для здійснення зазначених видів діяльності, або з порушенням умов ліцензування, якщо це було пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах, – карається штрафом від тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка.

Отримання доходу у великому розмірі має місце, коли його сума у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Стаття 209. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом

1. Вчинення фінансової операції чи укладення угоди з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого

майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, – караються позбавленням волі на строк від трьох до шести років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років з конфіскацією коштів або іншого майна, одержаних злочинним шляхом, та з конфіскацією майна.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або у великому розмірі, – караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією коштів або іншого майна, одержаних злочинним шляхом, та з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або в особливо великому розмірі, – караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією коштів або іншого майна, одержаних злочинним шляхом, та з конфіскацією майна.

Примітка.

1. Суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, відповідно до цієї статті є діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк від трьох і більше років (за винятком діянь, передбачених статтями 207 і 212 Кримінального кодексу України) або яке визнається злочином за кримінальним законом іншої держави і за таке ж саме діяння передбачена відповідальність Кримінальним кодексом України та внаслідок вчинення якого незаконно одержані доходи.

2. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, визнається вчиненою у великому розмірі, якщо предметом злочину були кошти або інше майно на суму, що перевищує шість тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, визнається вчиненою в особливо великому розмірі, якщо предметом злочину були кошти або інше майно на суму, що перевищує вісімнадцять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 300. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості

1. Ввезення в Україну творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, з метою збуту чи розповсюдження або їх виготовлення, зберігання, перевезення чи інше переміщення з тією самою метою або їх збут чи розповсюдження, а також примушування до участі в їх створенні – караються штрафом до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, з конфіскацією творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, засобів їх виготовлення та розповсюдження.

2. Ті самі дії щодо кіно- та відеопродукції, що пропагують культ насильства і жорстокості, а також збут неповнолітнім чи розповсюдження серед них творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, – караються штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до п'яти років, з конфіскацією кіно та відеопродукції, що пропагує культ насильства і жорстокості, засобів її виготовлення і демонстрування.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені повторно чи за попередньою змовою групою осіб, а також примушування неповнолітніх до участі у створенні творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, – караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією творів, кіно та відеопродукції, що пропагують культ насильства і жорстокості, засобів їх виготовлення і демонстрування.

Стаття 301. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів

1. Ввезення в Україну творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру з метою збуту чи розповсюдження або їх виготовлення, зберігання, перевезення чи інше переміщення з тією самою метою, або їх збут чи розповсюдження, а також примушування до участі в їх створенні – караються штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, з конфіскацією порнографічних предметів та засобів їх виготовлення і розповсюдження.

2. Ті самі дії, вчинені щодо кіно- та відеопродукції, комп'ютерних про-

грам порнографічного характеру, а також збут неповнолітнім чи розповсюдження серед них творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру, – караються штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією порнографічної кіно- та відеопродукції, засобів її виготовлення і демонстрування.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, а також примушування неповнолітніх до участі у створенні творів, зображень або кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм порнографічного характеру, – караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією порнографічних предметів, кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм, засобів їх виготовлення, розповсюдження і демонстрування.

Стаття 302. Створення або утримання місць розпусти і звідництво

1. Створення або утримання місць розпусти, а також звідництво для розпусти – караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років.

2. Ті самі дії, вчинені з метою наживи або особою, раніше судимою за цей злочин, або вчинені організованою групою, – караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені із залученням неповнолітнього, – караються позбавленням волі на строк від двох до семи років.

Стаття 303. Сутєнерство або втягнення особи в заняття проституцією

1. Втягнення особи в заняття проституцією або примушування її до зайняття проституцією з використанням обману, шантажу чи уразливого стану цієї особи, або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, або сутєнерство – караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені щодо кількох осіб або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням службового становища, або особою, від якої потерпілий був у матеріальній чи іншій залежності, – караються позбавленням волі на строк від чотирьох до семи років.

3. Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені щодо неповнолітнього або організованою групою, – караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

4. Дії, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, вчинені щодо малолітнього, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, – караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

Примітка.

1. Під сутенерством у цій статті слід розуміти дії особи по забезпеченню заняття проституцією іншою особою.

2. Відповідальність за втягнення малолітнього чи неповнолітнього в заняття проституцією чи примушування їх до заняття проституцією за цією статтею має наставати незалежно від того, чи вчинені такі дії з використанням обману, шантажу, уразливого стану зазначених осіб або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, використанням службового становища, або особою, від якої потерпілий був у матеріальній чи іншій залежності.

Стаття 332. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України

1. Організація незаконного переправлення осіб через державний кордон України, керівництво такими діями або сприяння їх вчиненню порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод – карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією транспортних або інших засобів вчинення злочину.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, – караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією засобів вчинення злочину.

СТЕНОГРАМА

ЗАСІДАННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

[витяг]

ЗАСІДАННЯ П'ЯТДЕСЯТ П'ЯТЕ

Сесійна зала Верховної Ради України

5 липня 2011 року, 10.00 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України В. М. ЛИТВИН

<...>

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу заходити до сесійної зали і прошу запросити народних депутатів для того, щоб ми могли продовжити нашу титанічну роботу.

Шановні колеги, нам потрібно зараз розглянути проект Закону про протидію торгівлі людьми. Я ставлю на голосування вашу пропозицію про розгляд питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

12:42:11

За – 180

Рішення прийнято.

Доповідач – народний депутат України Олег Зарубінський і співдоповідач – Голова Комітету по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією Бевз Валерій Ананійович. Будь ласка.

12:42:32

ЗАРУБІНСЬКИЙ О. О.

Шановний Володимир Михайлович, шановні колеги! Торгівля людьми визнана сьогодні серйозним злочином на міжнародному рівні. України є країною походження, транзиту та призначення для чоловіків, жінок і дітей, які вивозяться за кордон з метою або сексуальної експлуатації або примусової праці. Жінок примушують до праці в секс-індустрії в якості домогосподарок, у сфері обслуговування, те текстильних або інших підприємствах легкої промисловості. Більшість чоловіків, постраждалих від торгівлі людьми,

експлуатувалися в різних країнах переважно в якості будівельників, працівників на заводах, у сільському господарстві або моряків. Достатньо сказати, що починаючи з 1991 року вже сотні тисяч українців постраждали від торгівлі людьми.

Не зважаючи на існування низки нормативно-правових актів, які передбачають практичні заходи боротьби з торгівлею людьми, не існує комплексного законодавчого документу, у якому б визначалися всі аспекти протидії цьому небезпечному явищу. Тому наш законопроект не носить характер змін до змін, змін до якихось інших законів. Це є комплексний, об'ємний системний документ, який передбачає регламентацію боротьби і протидії торгівлі людьми в різних аспектах. Зокрема, в законі визначаються основні напрями реалізації державної політики, спрямованої на протидію торгівлі людьми, визначаються повноваження органів виконавчої влади під час здійснення заходів з протидії торгівлі людьми, визначається механізм запобігання торгівлі людьми, боротьби з нею, а також, і це дуже важливо на наш погляд, надання допомоги та захисту постраждалим особам, а також засади міжнародного співробітництва у сфері протидії торгівлі людьми і посилення відповідальності за правопорушення, пов'язані з торгівлею людьми. Ще раз хочу сказати, що це системний, комплексний і великий документ, це дійсно є законопроект, а не зміни. Прошу за нього проголосувати в першому читанні, знаю, що є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мікрофон, будь ласка.

ЗАРУБІНСЬКИЙ О. О. Знаю, що є пропозиції, є серйозні, слухні пропозиції з боку профільного комітету, з боку представників зацікавлених сторін. Я думаю, що до другого читання вони всі можуть бути реалізовані. Цей законопроект потрібен не політикам, він потрібен людям. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам також, Олег Олександрович. Валерій Ананійович, будь ласка, рішення комітету.

12:45:22

БЕВЗ В. А.

Шановний Володимир Михайлович! Шановні колеги! Профільний комітет, Комітет по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією, рекомендує Верховній Раді відхилити даний законопроект і ось з яких мотивів.

Перше. Цей законопроект передбачає створення нового центрального органу виконавчої влади, що протирічить стратегії Президента України відносно адміністративної реформи у нас в країні. Це перше.

Друге. Проектом передбачається додаткові видатки як з державного так і з місцевих бюджетів.

І третє, напевно саме головне, всі суспільні відносини, які пропонується врегулювати даним законопроектом в чинному законодавстві України врегульовані. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам також. Шановні колеги! Прошу записатись на те, щоб обмінятися думками з цього приводу.

Григорій Смітюх, потім буде Каплієнко виступати.

Григорій Смітюх, фракція Партії регіонів.

12:46:44

СМІТЮХ Г. Є.

Шановний Володимире Михайловичу!

Григорій Смітюх, Партія регіонів.

Ви знаєте, я хотів розпочати з одної фрази, а розпочну з тої, що сказав Бевз. Мене дивує колега Бевз, тому що він по профілю своєму знає, що таке незаконна торгівля людьми, яка загроза є у нашій державі, які статистичні дані є. І вони є шаленими.

Якщо ми говоримо, по-перше, що центральні органи не потрібні? Може й не потрібні. Тоді давайте перекладемо ці повноваження, наприклад, на Службу безпеки України і зобов'яжемо Службу безпеки України, що на ряду з торгівлею наркотиками, зброєю та іншими, пріоритет має боротьба з цим явищем, яке загрожує національній безпеці або ідентичності українського населення. Це перше питання.

Видатки. А почекайте, а що у нас згідно Конституції в цілому. У нас є питання тільки збирати видатки чи витратити на пріоритети держави, чи на пріоритети тих питань, які нагальні є в сьогоднішньому нашому суспільстві? На мій погляд, це явище є загрозове і воно вимагає, в тому числі додаткових видатків.

І третє питання. Суспільні відносини врегульовані, а .....врегульовано, а чого воно має таке явище загальнонаціонального характеру? Тільки по даним статистичним, що наших в країнах Європейського Союзу, вдумайтесь, біля 100 тисяч молодих дівчат-жінок знаходиться в сексуальному рабстві. Це тільки одна частина наших людей. Ми вже не говоримо про трудове рабство та інше питання.

Я вважаю, що це одна із проблем, якою повинна держава наша займатися. Є недоліки, є ті й інші питання. Так є друге читання і є профільний комітет,

поправимо, погодимось і зробити. А, якщо відмітати повністю, не погоджуватися – це заховати голову у пісок і говорити: а у нас цієї проблеми немає. Як немає? Ви що говорите? Та це є кричуще питання, яке негайно треба вирішувати.

І я дякую, нашому колезі Зарубінському за те, що він підняв це питання і піднімає це регулярно, і я стою на тих же позиціях, що немає нічого важливішого для нас як здоров'я людини, як людина нашої держави. Давайте підтримаємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Володимир Каплієнко, депутатська група «Реформи заради майбутнього».

12:49:09

КАПЛІЄНКО В. В.

Шановні колеги, шановний Володимире Михайловичу, хочеться почати зі слів: це «людський» законопроект. Група «Реформи заради майбутнього» на своєму засіданні розглянула цей законопроект і буде його підтримувати з огляду на наступне.

Тиждень тому Державний департамент Сполучених Штатів Америки оприлюднив доповідь щодо нелегальної торгівлі людьми в світі за 2011 рік Ця доповідь відносить Україну до числа держав, уряди яких докладають значних зусиль з метою покласти край торгівлею людьми. Але цих зусиль недостатньо.

Україна є країною погодження транзиту та призначення для чоловіків, жінок і дітей, які вивозяться за кордон з метою сексуальної експлуатації та примусової праці. Українські жертви піддаються торгівлі та тортурам не тільки в Туреччині, Італії, Росії, чи Польщі, але є такі країни як Сполучені Штати Америки, Канада, Білорусь тощо. Жінки, яких раніше примушували займатися проституцією, або віддають в домашнє рабство, також примушують працювати в сфері послуг, текстильній та легкій промисловості. Більшість українських чоловіків жертв торгівлею людьми, піддалися примусовій праці в Росії та в інших країнах. Перш за все, це стосується будівельної, сільськогосподарської галузі та моряків. Дітей найчастіше примушують займатися проституцією або просити милостиню. Ви не бачите, що це жахлива статистика? І як мені здається, що українці заслуговують на кращу долю.

Але в цьому законопроекті є речі, які потребують доопрацювання. До них відноситься визначення, процедура визначення особливого статусу. Чому

лише на рік і чому за поданням місцевої державної адміністрації визначається цей статус? Де ті повноваження, які надаються до цих органів? Чому визначається та чи інша допомога? В який спосіб, за який рахунок створити підтримку людини через проживання чи працевлаштування. Але, все це можна виправити до другого читання.

Депутатська група «Реформи заради майбутнього»...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте.

КАПЛІЄНКО В. В. ... подала також законопроект, який, можливо, доповнює цей закон, можливо, ми навіть їх об'єднаємо. Ми будемо голосувати в першому читанні і внесемо правки до другого. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Кармазін, фракція «Наша Україна - Народна самооборона».

12:51:41

КАРМАЗІН Ю. А.

Юрій Кармазін, Партія захисників Вітчизни.

Шановні народні депутати! Спочатку до вас, Володимир Михайлович. Ви не дали мені право репліки, коли був Закон про громадянство, обговорювався. Абсолютно невірно моя позиція була сформульована. Тому я хочу вам нагадати, що я за прийняття нормальних законів, де б загрози національній безпеці України зменшувалися. Але вважаю, що коли в державі є гарант Конституції, є Генеральний прокурор України і є суддя, який здійснює правосуддя в державі, будучи громадянином іншої держави, це суддя Бородін, в Харкові, який до недавнього часу був головою апеляційного суду, і всі мовчать щодо цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу вас, я прошу вас виступати по темі.

КАРМАЗІН Ю. А. Володимир Михайлович, я по темі. Яка ще тема, яку ще трибуну треба дослухатися! Ви ж іноді бачитесь з Президентом, скажіть йому, хай один раз стукне кулаком по столу, чи стукати не вміє. Хай запросить мене, я покажу як це робити.

Далі. Шановні, цей законопроект потрібен. Не можна його тільки звукувати до внесення змін до статті 149 Кримінального кодексу України. До речі, авторам я побажаю не влізати в статтю 149 Кримінального кодексу України. Ми дуже ретельно над нею працювали, три роки над цією статтею працювали. Там передбачені всі можливі варіанти. Це вам якраз не потрібно. А той закон, який ви пропонуєте про протидію торгівлю людьми, саме на протидії треба зосередитись.

Через це, абсолютно правильний, своєчасний закон, який іде в опрацювання ратифікованої 21 вересня Конвенції Ради Європи про заходи і щодо протидії торгівлі людьми, і тому ми маємо його приймати в першому читанні. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Зарубінський – 1 хвилина, фракція Народної Партії.

12:53:56

ЗАРУБІНСЬКИЙ О. О.

У всіх різні долі. Хтось досяг життєвого успіху, хтось вважає, що взяв бика за роги, як деякі наші колеги. А хтось опинився на узбіччі, ошуканий чи обманутий, але у цивілізованій державі не може бути громадян-фаворитів і громадян-відторгнутих. Цей законопроект присвячений відторгнутим, яких ніхто не захистить, в яких немає дорогостоящих адвокатів. В них немає афільованих засобів масової інформації, їх нема кому захистити. Цей законопроект спрямований на допомогу цим людям. Можна його відхилити, можна викинути, але ви не відхилите проблему цю, яка не є врегульованою, не є врегульованою, бо правильно сказав колега Смітюх, якщо б вона була врегульована, в нас би сотні тисяч не були рабами. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, Валерій Бевз від фракції, будь ласка, 1 хвилина.

12:54:59

БЕВЗ В. А.

Шановний Володимир Михайлович, шановні колеги, ну, по-перше, Бевз висловлював позицію Комітету, а не свою особисту, це перше. Друге. Все-таки я рекомендував би таким палким виступальникам, які тут були, вибачайте за таку різкість, але все-таки матеріальну частину треба вивчати, і народний депутат Кармазін вірно сказав: «Стаття 149 Кримінального кодексу врегулювала всі питання». Більше того, ми приєдналися до європейських всіх конвенцій відносно торгівлі людьми в 2005 році, а вже в 2006 році в цю статтю були додатково внесені всі зміни. І тому, перш ніж приймати якісь рішення, ми мали б крепко подумати.

І останнє. Ви знаєте, коли ми говоримо, що нам Європа дорікає, що в нас немає того чи іншого законодавства, давайте все-таки відстоювати позицію, що в нас є це законодавство. І воно буде працювати тоді, коли воно буде сталим, а не тоді, коли ми будемо кожен день в них вносити зміни. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, обговорення завершено. Я для того, щоб не... Одну хвилинку, да, зараз ми врахуємо всі пропозиції. Шановні колеги, відносно вимог, які звучать від депутатів щодо надання слова для репліки. Я нагадую, відповідно статті 51 пункт 4, якщо народний депутат виголошує образливі слова на адресу іншого народного депутата або депутатської фракції, головуєчий повинен попередити припинити ці неподобства і надає право, за бажанням, для відповідної репліки. У нас тут великих образ не було. Тому права на репліки немає. Це перше.

Друге. Шановні колеги! Я думаю, що за великим рахунком, треба було подякувати Олегу Зарубінському, який зробив роботу за Кабінет Міністрів України. А необхідність розробки і прийняття Закону про протидію торгівлі людьми, це лежить у пакеті, який ми маємо прийняти для вирішення питань візового режиму і зобов'язання перед Радою Європи. Недовершений закон, абсолютно всі згодні. Так у нас є для цього ж Комітет, у нас для цього є народні депутати і Кабінет Міністрів, і Кабінет Міністрів для того, щоб ми цей законопроект до другого читання підготували і прийняли його в належному вигляді. Давайте будемо все відмітати, посилатись на те, що у нас все врегульовано. Це буде також правда.

Але разом з тим, нашим переговорникам з європейським співтовариством треба доводити тоді, що у нас ці питання врегульовані, а не погоджуватись і не підписувати тоді відповідні зобов'язання про прийняття відповідних законів. Підписали – треба виконувати.

Тому, шановні колеги, є пропозиція і на чому наголошував Голова Комітету. Нам треба вилучити створення центрального органу виконавчої влади і з врахуванням цього прийняти його... *(Шум у залі)* Одну хвилиночку, ну, ми все ж не вилучимо. Потім у нас буде друге читання. Все вилучимо. Я прошу вас, не наполягайте будь ласка. Вилучивши «спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері протидії людьми», я думаю, там до другого читання ми визначимось і запропонуємо, хто має координувати відповідним чином цю роботу.

І з врахуванням цього прошу Верховну Раду України розглянути пропозицію про прийняття за основу проекту Закону (реєстраційний номер 8469) про протидію торгівлі людьми. Прошу голосувати.

Ну, вилучимо тоді. Ну, зараз все ми не повилучаємо, ну, що ви!

12:58:49

За-313

Рішення прийнято. Дякую.

СТЕНОГРАМА

ЗАСІДАННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

[витяг]

ЗАСІДАННЯ П'ЯТЕ

Сесійна зала Верховної Ради України

20 вересня 2011 року, 10.00 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України В. М. ЛИТВИН

<...>

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, оголошую до розгляду проект Закону про протидію торгівлі людьми (друге читання). Доповідач – Голова Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Валерій Ананійович Бевз. Будь ласка, Валерій Ананійович.

10:31:33

БЕВЗ В. А.

Шановний Володимире Михайловичу, шановні колеги! Перш чим перейти до постатейного розгляду даного законопроекту я хотів би повідомити про те, що між першим і другим читанням було декілька, ряд неузгодженостей, які робочій групі нашого Комітету і автору необхідно було подолати.

Перш за все у первинній редакції пропонувалося створення спеціального уповноваженого органу виконавчої влади для реалізації даного законопроекту. Слідуюче, передбачались додаткові витрати на реалізацію цього закону з державного та місцевих бюджетів. Третє, пропонувалося фіксована сума матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми. І четверте – це вимога, у тому числі і народного депутата Кармазіна Юрія Анатолійовича, не втручатися у діючу 149 статтю Кримінального кодексу України. Всі ці неузгодженості подолані. І я надіюсь на те, що цей законопроект сьогодні вами буде підтриманий.

Крім цього, хотів би повідомити про те, що перед розглядом у другому читанні до Комітету поступило 94 пропозиції народних депутатів до законопроекту, з яких 80 – враховані повністю, 12 – враховані частково і тільки лиш 2 – відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерію Ананійовичу, йдемо по поправках?

БЕВЗ В. А. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді йдемо по поправках. Я щодо тих поправок, які враховані. Якщо депутати будуть наполягати на їх підтвердженні в сесійній залі, прошу дати знати про це.

1-а поправка. 2-а, 3-я, 4-а, 5-а, 6-а, 7-а, 8-а, 9-а, 10-а – враховані.

11-а – врахована.

12-а, 13-а, 14-а, 15-а, 16-а, 17-а, 18-а, 19-а, 20-а, 21-а, 22-а, 23-я – врахована.

24-а – врахована частково.

25-а, 26-а – врахована.

27-а, 28-а – врахована.

З 29-ї по 32-у – враховані поправки.

33-я – врахована, рівно ж як і 34-а.

35-а, 36-а, 37-а, 38-а, 39-а, 40-а – 48-а – враховані.

49-а, 50-а, 51-а, 52-а – враховані.

53-я, 54-а, 55-а, 56-а, 57-а, 58-а – 60-а – враховані.

61-а – врахована.

62-а, Петьовка – відхилена. Наполягаєте на ній? Ні.

63-я, 64-а, 65-а – 68-а – враховані.

69-а – 72-а – враховані.

73-я – 76-а – враховані.

77-а – 81-а – враховані.

82-а – 92-а – враховані, рівно ж, як і 93-я, 94-а. Всі поправки враховані.

Будь ласка, Валерію Ананійовичу, заключення Комітету остаточне.

БЕВЗ В. А. Комітет просить Верховну Раду України підтримати даний законопроект в цілому, як закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, повинен поінформувати, що Головне юридичне управління вважає, що законопроект належить відхилити. Комітет не погодився із аргументацією Головного юридичного управління, тому я ставлю на голосування пропозицію про прийняття у другому читанні і в цілому як закон проекту Закону про протидію торгівлі людьми (реєстраційний номер 8469). Прошу голосувати.

10:36:28

За-290

Закон прийнято. Дякую.

LAW OF UKRAINE

On Combating Trafficking in Human Beings

This Law establishes the organizational and legal principles of combating trafficking in human beings, guaranteeing gender equality, the main strands of the state policy and the basis for international cooperation in this field, the powers of executive authorities, the procedure to declare the status of victims of trafficking in human beings and the procedure for provision of assistance to such persons.

Section I GENERAL

Article 1. Definitions

For the purposes of this Law, the terms provided below shall have the following meaning:

fight against trafficking in human beings – a system of measures, undertaken in the framework of combating trafficking in human beings, aimed at uncovering human trafficking crimes, including incomplete crimes, the identification of victims of trafficking, the establishment of natural persons and legal entities – perpetrators in human trafficking, and their prosecution;

identification of a person who suffered from trafficking in human beings (victim of trafficking in human beings) – discovery of any information, which gives grounds to believe that a natural person had become a victim of trafficking in human beings;

child – any natural person under the age of eighteen years;

institutions for assistance to victims of trafficking in human beings – centers of social services for family, children and youth , territorial centers of social services (provision of social services), centers for social and psychological rehabilitation of children and shelters for children;

protection of victims of trafficking in human beings – a system of measures to reinstate the rights of victims of trafficking in human beings;

country of origin – the country of nationality of a natural person, or the country of permanent residence or location of a stateless person;

victim of trafficking in human beings – any natural person who has been

subjected to trafficking in human beings and who has been declared a victim thereof in accordance with the provisions of this Law;

return or retention of a child who is a victim of trafficking in children and is a foreigner or a stateless person – set of measures aimed at ensuring, according to the child’s needs, his/her return to the country of origin, or the retention in the territory of Ukraine of a child who is a victim of trafficking in children in the territory of Ukraine and is a foreigner or a stateless person;

return of Ukrainian citizens-victims of trafficking in human beings to Ukraine – set of measures aimed at arranging for the return of Ukrainian citizens, who have become victims of trafficking in the territory of another country, to the territory of Ukraine;

prevention of trafficking in human beings – system of measures aimed at the discovery and removal of reasons and conditions causing trafficking in human beings;

combating trafficking in human beings – system of measures aimed at the elimination of trafficking in human beings by means of preventing this phenomenon, fighting it and providing assistance and protection to the victims thereof.

procedure to declare the status of a victim of trafficking in human beings – set of measures when an authorized person, on the basis of received information and its analysis, compares the elements of the act committed against the person with the definition of trafficking in human beings, assesses the likelihood of the commission of such act against the person and concludes that this person is a victim of trafficking in human beings;

rehabilitation of a victim of trafficking in human beings – set of medical, psychological, social, legal and other measures aimed at the reinstatement of physical and mental welfare and social functions of a person, who is a victim of trafficking in human beings.

trafficking in human beings – settlement of an illegal agreement, the object of which is a human being, as well as recruitment, transportation, harbouring, transfer or receipt of a human being for purpose of his/her exploitation, including sexual, by means of deception, fraud, blackmail, abuse of a person’s position of vulnerability or by use of force or threat of use of force, with abuse of power or economic or other dependence of the victim on another person, which is considered a crime under the Criminal Code of Ukraine.

Article 2. Legislation on Combating Trafficking in Human Beings

The relationships arising in the field of combating trafficking in human beings shall be governed by the Constitution of Ukraine, this Law, other laws

and international treaties which are binding for Ukraine by consent of the Verkhovna Rada of Ukraine, as well as by other legal and regulatory acts adopted in pursuance thereof.

Article 3. Main Principles of Combating Trafficking in Human Beings

1. Activities aimed at combating trafficking in human beings shall be based on the following principles:

1) security of human and civil rights and freedoms, in particular, the right to respect for dignity, private life, legal aid, reimbursement of economic and moral damages according to procedures established by law;

2) respect and impartial attitude to the victims of trafficking in human beings;

3) confidentiality of information concerning victims of trafficking in human beings;

4) voluntary acceptance of assistance by victims of trafficking in human beings, their non-discrimination on the basis of their race, color of the skin, political, religious and other beliefs, gender, ethnic and social origins, welfare status, place of residence, language or other traits;

5) mutual interaction of executive authorities and their interaction with the pre-trial investigation authorities, as well as non-governmental and international organizations.

2. Should the persons, who became victims or witnesses of trafficking in human beings, be children, all actions applicable to them shall be based on the principles established by the UN Convention on the Rights of the Child and the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child with regard to trafficking in children, child prostitution and child pornography.

3. Should a person's age be unknown, and there be grounds to believe that such person is a child, such person shall be deemed a child and granted special protection until his/her age is determined.

Article 4. Main Strands of the State Policy on Combating Trafficking in Human Beings

1. The main strands of the state policy on combating trafficking in human beings are:

1) prevention of trafficking in human beings by means of raising public

awareness, preventive work, reduction of the population's vulnerability and suppression of demand;

2) fight against crimes related to trafficking in human beings by means of discovery of crimes of trafficking, identification of persons involved in the crimes and prosecution of such persons;

3) provision of assistance and protection to victims of trafficking by means of improvement of the system for reinstatement of their rights, provision of a set of services, implementation of a mechanism for interaction of agents for combating trafficking in human beings.

Article 5. Agents for Combating Trafficking in Human Beings

1. The agents for combating trafficking in human beings are:

- 1) the Cabinet of Ministers of Ukraine;
- 2) the central state executive authorities;
- 3) the local state executive authorities;
- 4) diplomatic institutions of Ukraine abroad;
- 5) institutions for assistance to victims of trafficking.

2. Local governments, and in case of consent, enterprises, institutions and organizations regardless of ownership forms, non-governmental organizations and citizens, are involved in the implementation of measures aimed at combating trafficking in human beings.

Section II

GENERAL POWERS OF AGENTS FOR COMBATING TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

Article 6. Powers of the Cabinet of Ministers of Ukraine

1. The Cabinet of Ministers of Ukraine shall:

- 1) direct and coordinate the work of agents for combating trafficking in human beings;
- 2) appoint:
  - a) the national coordinator for combating trafficking in human beings;
  - b) the procedure for declaration of the status of a person-victim of trafficking in human beings;

c) the procedure for establishment and operations of the Unified State Registry of Crimes in Trafficking in Human Beings;

3) approve:

a) the State Program on Combating Trafficking in Human Beings, and control its implementation;

b) the National Mechanism for Interaction of the Agents for Combating Trafficking in Human Beings, and control its implementation;

c) the format of the questionnaire for the establishment of the status of a victim of trafficking in human beings and the certificate confirming the declaration of the status of a person as a victim;

d) the format of the certificate confirming the fact of application of a foreigner or stateless person for the declaration of the status of a victim of trafficking in human beings in the territory of Ukraine;

e) the regulation on institutions for assistance to victims of trafficking in human beings;

4) establish the procedure for payment of a one-time benefit to victims of trafficking in human beings.

Article 7. General Powers of Central State Executive Authorities in Combating Trafficking in Human Beings

1. The central state executive authorities in accordance with the duly established scope of their powers in the field of combating trafficking in human beings shall:

1) develop and implement the policy of the State in the field of combating trafficking in human beings;

2) draft the State Program on Combating Trafficking in Human Beings, and provide for its implementation;

3) draft the National Mechanism for Interaction of the Agents for Combating Trafficking in Human Beings, and provide for its implementation;

4) monitor the activities of agents for combating trafficking in human beings;

5) prepare and publicize, in accordance with the procedure established by the Cabinet of Ministers of Ukraine, the annual report on the status of implementation of activities in the field of combating trafficking in human beings;

6) conduct the work aimed at the declaration of the status of a person as

a victim of trafficking in human beings in accordance with the procedure established by the Cabinet of Ministers of Ukraine;

7) implement activities aimed at:

a) eradication of premises for trafficking in human beings, in particular, with regard to prevention of domestic violence and discrimination on the basis of gender;

b) raising awareness concerning combating trafficking in human beings among parents and persons replacing them and among persons, who have permanent contact with children in the domains of education, health care, culture, physical culture and sports, recreation and leisure, in judicial and law enforcement areas;

8) coordinate and control the activities of institutions for assistance to victims of trafficking in human beings;

9) implement activities regarding:

a) a comprehensive analysis of the status of prevention, discovery and uncovering of crimes in trafficking of human beings;

b) prevention, discovery and uncovering of crimes in trafficking of human beings, including the crimes which have the characteristics of transnational organized crime;

c) detection of persons in hiding from the investigative and judicial authorities, as well as those who evade criminal penalty for human trafficking crimes;

10) conduct activities:

a) of border control aimed at the prevention and discovery of facts of human trafficking, including with the use of transportation means used by commercial shipment agents;

b) of systemic and comprehensive nature aimed at the improvement of security and control of passports and other documents which grant entry to and exit from Ukraine;

c) of timely preparation of documents granting the right of stay in Ukraine or return to Ukraine;

d) of repatriation of foreigners and stateless persons, who became victims of trafficking in human beings;

e) of forceful expulsion from Ukraine of foreigners and stateless persons guilty of violations of the laws on trafficking in human beings.

2. The list of central executive authorities – agents for combating trafficking in human beings, their powers and procedures for activities, as well as the central state executive authority which shall declare the status of a victim of trafficking in human beings, shall be determined based on Part One of this Article

in accordance with the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine “On Central State Executive Authorities”.

Article 8. Powers of Local State Administrations in Combating Trafficking in Human Beings

1. The local state administrations in accordance with the duly established scope of their powers in the field of combating trafficking in human beings shall:

1) ensure the conduction of social work and provision of social services to victims of trafficking in human beings;

2) organize awareness campaigns, including the use of mass media;

3) support the establishment and maintenance of “hot lines”, consultation services and dissemination of public education and outreach materials on combating trafficking in human beings;

4) co-operate with non-governmental organizations in matters of combating trafficking in human beings;

5) in accordance with the procedure established by the Cabinet of Ministers of Ukraine participate in the declaration of the status of a victim of trafficking in human beings;

6) support implementation and functioning of the National Mechanism for Interaction of the Agents in Combating Trafficking in Human Beings;

7) implement activities aimed at the eradication of premises for trafficking in human beings, in particular, with regard to prevention of domestic violence and gender discrimination;

8) raise awareness concerning combating trafficking in human beings among parents and persons replacing them and among persons, who have permanent contact with children in the domains of education, health care, culture, physical culture and sports, recreation and leisure, in judicial and law enforcement areas;

Section III

PREVENTION OF TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

Article 9. Prevention of Trafficking in Human Beings

Trafficking in human beings is prevented along the following lines:
study of the situation;

raising awareness;
reduction of the vulnerability of the population;
suppression of demand through implementation of organizational, research, informational, educational, legal, socio-economic and other activities.

Article 10. Objectives in Prevention of Trafficking in Human Beings

The objectives in prevention of trafficking in human beings include the following:

- 1) survey of status, causes and premises for spreading of the human trafficking phenomenon;
- 2) raising public awareness concerning causes and impact of trafficking in human beings by means of conducting awareness campaigns on combating trafficking in human beings among the public, including children;
- 3) regulation of external and internal labor migration processes, and other.

Section IV FIGHTING TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

Article 11. Fighting Trafficking in Human Beings

1. Fighting trafficking in human beings is an integral component of the activities of the internal affairs crime control authorities, which implement measures to discover crimes of trafficking in human beings, identify victims of trafficking and traffickers, and prosecute the latter by means of implementing organizational, investigative and search, administrative-legal, procedural, analytical-research, informational and other activities.

Article 12. Objectives in Fighting Trafficking in Human Beings

Objectives in fighting trafficking in human beings include the following:

- 1) identification of causes and premises fostering trafficking in human beings, and implementation of measures to eliminate them;
- 2) provision of security of the persons declared victims of trafficking, of witnesses and other persons participating in criminal proceedings with regard to trafficking in human beings;

- 3) discovery and investigation of crimes related to trafficking in human beings;
- 4) prosecution, including criminal, of persons involved in trafficking in human beings;
- 5) ensuring the reinstatement of rights of victims of trafficking;
- 6) informing the agents for combating trafficking in human beings and the public with regard to the outcomes of activities in the field of fighting trafficking in human beings.

Section V

PROVISION OF ASSISTANCE AND PROTECTION TO VICTIMS OF TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

Article 13. National Mechanism for Interaction of the Agents for Combating Trafficking in Human Beings

1. In order to render effective assistance to the victims of trafficking and to protect them, the National Mechanism for Interaction of the Agents for Combating Trafficking in Human Beings (hereinafter referred to as the National Interaction Mechanism) shall be established.

2. Implementation of the National Interaction Mechanism shall include the identification of the needs of a victim of trafficking and of bodies or institutions capable to satisfy such needs.

In order to provide for effective assistance and protection of victims of trafficking, agents for combating trafficking in human beings shall take into consideration age, health condition, sex and special needs of such persons.

3. Agents for combating trafficking in human beings shall interact with each other in the process of combating trafficking in human beings within the framework of implementation of the National Interaction Mechanism and cooperate with non-governmental, regional and international organizations.

4. The main principles of the National Interaction Mechanism are:

1) mutual exchange of information, on the basis of confidentiality, concerning the crimes of trafficking in human beings, the premises and causes of such trafficking, methods used by the traffickers, and assistance required for victims of trafficking;

2) joint development of programs and plans for combating trafficking in human beings;

3) joint implementation of measures aimed at combating trafficking in human beings;

4) exchange of best practices in combating trafficking in human beings.

Article 14. Rights of the Person, Who Applied for the Declaration of Status of Victim of Trafficking in Human Beings

1. A person, who deems herself/himself a victim of trafficking in human beings, has the right to apply to the local state administration requesting the declaration of his/her status of a victim of trafficking, and to law enforcement authorities for protection of his/her rights and freedoms.

2. Before the decision on declaration of the person's status of a victim of trafficking is made, the person, who has requested declaration of his/her status of a victim of trafficking, has the right for his/her personal security, respect and free receipt of:

1) information concerning his/her rights and opportunities in the language that such person understands;

2) medical, psychological, legal and other assistance regardless of the place of his/her residence;

3) temporary placement in institutions for assistance to victims of trafficking in human beings.

3. A foreigner or a stateless person, who has requested declaration of his/her status of a victim of trafficking in the territory of Ukraine, in addition to the rights envisaged by Part 2 of this Article and before the decision on declaration of such person's status of a victim of trafficking is made, also has the right to:

1) interpreter's services at no charge;

2) temporary stay in Ukraine according to the procedure established by the effective legislation.

4. A foreigner or a stateless person, who has applied for declaration of his/her status of a victim of trafficking in the territory of Ukraine, shall receive a certificate to confirm the fact of application for declaration of such status and of initiation of the respective proceedings; such certificate shall constitute grounds for such person's registration with territorial bodies of the specially authorized central executive authority for migration matters.

5. A person, who requested declaration of his/her status of a victim of trafficking, may neither be held in temporary detention facilities, except for the

cases envisaged by law, nor may such person be expelled out of Ukraine before the declaration of his/her status of a victim of trafficking has been made.

Article 15. Procedure for Declaration of the Status of a Victim of Trafficking in Human Beings

1. The procedure for declaration of the status of a victim of trafficking in human beings is established by the Cabinet of Ministers of Ukraine.

2. A compulsory component of the procedure for declaration of the status of a victim of trafficking in human beings shall be the conduction by the local state administration of an interview with the applicant, and the filling-in of a questionnaire on the declaration of the status of a victim of trafficking in human beings.

In the event when the person cannot be interviewed in view of such person's chronic mental disease, temporary mental disorder, dementia or other ill condition or minor age, the status of such person shall be declared on the basis of other data.

3. The overall term for conducting the procedure for declaration of the status of a victim of trafficking in human beings may not exceed one month from the moment of conduction of an interview with the person at the local state administration.

4. In case the declaration of the status of a victim of trafficking has been granted, the person shall be issued a respective certificate.

In case the declaration of the status has been refused, the applicant may appeal against this decision in court.

5. The status of a victim of trafficking is declared for the term of up to two years.

The term of validity of the status of a victim of trafficking may be extended based on a motivated application of the local state administration, but no longer than for one year.

6. The status of a victim of trafficking of a person may be terminated if it is found out that the decision on declaration or extension of the status was based on deliberately submitted false information or documents, which had material weight in decision-making.

Persons, who submitted such information or documents, may be subject to liability in accordance with the effective law.

7. The status of a victim of trafficking is lost in the event of the expiration of its term of validity for which such status was declared or extended according to Part Five of this Article.

Article 16. Rights of the Victim of Trafficking in Human Beings

A person, who has been declared a victim of trafficking in human beings, has the right to his/her personal security, respect and free receipt of:

1) information concerning his/her rights and opportunities in a language that such person understands;

2) medical, psychological, social, legal and other required assistance;

3) temporary placement, if the victim wishes so and does not have accommodation, in institutions for assistance to victims of trafficking in human beings for the term of up to three months, which, when necessary, may be extended by decision of the local state administration, including in view of participation of such person as a plaintiff or a witness in criminal proceedings;

4) compensation of economic and moral damages at the cost of persons, who caused such damages, according to the procedure established by the Civil Code of Ukraine;

5) one-time benefit in accordance with the procedure, established by the Cabinet of Ministers of Ukraine;

6) assistance in job placement, and exercise of the right to education and professional training.

2. Foreigners and stateless persons, who have been declared victims of trafficking in human beings in the territory of Ukraine, in addition to the rights provided by Part One of this Article, also have the right to:

1) interpreter's services at no charge;

2) temporary stay in Ukraine for the term of up to three months, which may be extended when necessary, in particular in view of their participation as plaintiffs or witnesses in criminal proceedings;

3) permanent residence in the territory of Ukraine according to the procedure established by the effective law.

3. The certificate on the person's status of a victim of trafficking shall constitute grounds for such person's registration with territorial bodies of the specially authorized central executive authority for migration matters at the place of residence of the victim of trafficking in human beings.

4. If the agents for combating trafficking in human beings have motivated grounds to believe that the life, physical or mental health or freedom and integrity of the victim, who is a foreigner or a stateless person, will be threatened in case of such person's return to the country of his/her origin after the expiration of the term of such person's stay, his/her victim's status may be extended in accordance with due procedure, which shall constitute grounds for receiving a permit for staying in the territory of Ukraine until the above circumstances end.

5. The person, who was allowed to stay in Ukraine according to Part Four of this Article and who has continuously lived in the territory of Ukraine during three years from the day of declaration of such person's status of a victim of trafficking, shall have the right to receive an immigration permit according to the procedure established by law.

6. The provision of assistance to a victim of trafficking shall not depend on:

- 1) the application of such a person to law enforcement agencies and his/her participation in criminal proceedings;
- 2) the existence with such a person of a personal identification document.

Article 17. Institutions for Assistance to Victims of Trafficking in Human Beings

1. In order to ensure implementation of the rights contemplated by this Law, the victims of trafficking in human beings may be referred to one of the network's centers for social services for family, children and youth, and social service centers (centers for provision of social services).

2. In order to provide assistance to the children-victims of trafficking, such children may be placed to the centers for child social and psychological rehabilitation and to shelters for children for purposes of psychological assistance and rehabilitation according to the procedure established by the effective legislation.

3. The conditions of stay and services rendered by the existing network of centers of social services for family, children and youth, the territorial social service centers (centers for provision of social services), centers for social and psychological rehabilitation of children and shelters for children are regulated by the regulations on the aforementioned institutions.

Article 18. Return to Ukraine of Citizens of Ukraine-Victims of Trafficking in Human Beings

1. When necessary, Ukrainian diplomatic institutions abroad shall issue to citizens of Ukraine the documents required for the return to Ukraine, provide necessary consultative and legal assistance, and take the necessary actions for their return to Ukraine.

2. In the event when Ukrainian citizens-victims of trafficking have no financial means to return to Ukraine, Ukrainian diplomatic institutions abroad shall support the return of such persons to Ukraine.

Article 19. Repatriation of Foreigners and Stateless Persons-Victims of Trafficking in Human Beings

1. Upon completing the rehabilitation course in accordance with the provisions of this Law, the foreigner or stateless person may be repatriated under the procedure established by the legislation.

2. When necessary, the territorial bodies of the specially authorized central executive authority for migration matters shall send a request to such person's country of origin to confirm his/her citizenship or his/her right for permanent residence in its territory at the time of entry to Ukraine.

3. When necessary, the territorial bodies of the specially authorized central executive authority for migration matters, with participation of other agents in combating trafficking in human beings and non-governmental and international organizations, shall provide to the foreigner or stateless person subject to repatriation contact information on the institutions, which may help them in their repatriation destination country, including law enforcement authorities, non-governmental organizations, legal and social protection institutions.

Section VI COMBATING TRAFFICKING IN CHILDREN

Article 20. Special Principles of Combating Trafficking in Children

1. In addition to the basic principles of combating trafficking in human beings provided for by Article 3 of this Law, combating trafficking in children shall be based on the following special principles:

- 1) observation of the rights of the child;

2) respect for the opinion of the child victim of trafficking with regard to measures applied to such child with consideration of the child's age, health condition, intellectual and physical development and interests;

3) explanation to the child victim of trafficking of his/her rights and obligations in a form understandable to the child;

4) provision of confidentiality of the information on the child's identity and of the information which would allow to declare the child's status of a victim of trafficking in children.

Article 21. Prevention of Trafficking in Children

1. Agents for combating trafficking in human beings shall implement, within their competence, the required social, legal, psychological, pedagogical and other measures aimed at the identification and elimination of causes and premises fostering trafficking in children.

2. Agents for combating trafficking in human beings shall implement, within their competence, measures to identify child victims of trafficking and conduct preventive work with children and their parents or persons replacing them.

3. Agents for combating trafficking in human beings shall develop and implement, within their competence, training and educational programs in educational institutions to combat trafficking in children.

4. Agents for combating trafficking in human beings shall implement, within their competence, measures to raise awareness concerning combating trafficking in children of parents and persons replacing them and of persons having continuous contact with children in the domains of education, health care, culture, physical culture and sports, recreation and leisure, in judicial and law enforcement areas.

Article 22. Informing About Child Victims of Trafficking

1. Any person who becomes aware of a child who is/has become a victim of trafficking in children, shall, without delay and in confidentiality, notify of such child the local state administration, the local government, law enforcement authorities or the prosecution.

2. Should suspicions arise concerning the involvement of the parent or persons replacing them in the trafficking in the child, the persons having continuous

contact with children in the domains of education, health care, culture, physical culture and sports, recreation and leisure, in judicial and law enforcement sectors shall duly notify the internal affairs authorities or the prosecution according to the procedure established by law.

Article 23. Provision of Assistance to Child Victims of Trafficking

1. The State shall provide assistance to the child from the moment when grounds to believe that such child is a victim of trafficking are discovered and until the full completion of the child's rehabilitation.

2. Upon receipt of the information on a child victim of trafficking, the local state administration, in whose territory the child was found, shall immediately identify such child, assess circumstances and adopt a plan of priority measures to assist the child for the period of time until the decision to declare the child a victim of trafficking is taken.

3. In the event when the child victim of trafficking has the status of an orphan or a child deprived of parental care, the local state administration shall immediately decide on the child's placement.

4. Centers for social and psychological rehabilitation and shelters for children, with involvement of educational and health care institutions, shall develop and implement an individual program of assistance to the child victim of trafficking.

5. Agents for combating trafficking in human beings shall ensure, within their competence, the exercise of the rights of the child victims of trafficking.

Article 24. Return or Retention of the Child Victim of Trafficking

1. If a child victim of trafficking who is a foreigner or a stateless person is identified in Ukraine, one of the following decisions shall be taken in accordance with due procedure:

- 1) return of the child to the country of his/her origin;
- 2) retention of the child in Ukraine.

2. Any child victim of trafficking shall be subject to return to his/her country of origin, provided that his/her parents or persons replacing them or the institution for child protection of such child's country of origin agreed to and can assume the responsibility for the child and grant to him/her appropriate protection and assistance.

3. A child victim of trafficking shall be retained in Ukraine if it is not possible to return such child to the country of his/her origin and provided that there are conditions for the child's integration in Ukraine with respect to ensuring his/her right for health care, education and social security.

When deciding on the return or retention of the child, the child's opinion shall be taken into account with consideration of such child's age, physical and intellectual development and interests.

4. A child victim of trafficking shall not be subject to return to his/her country if there are signs indicating that such return will not meet the child's best interests and will threaten his/her security.

Section VII

CONTROL AND MONITORING OF THE IMPLEMENTATION OF THE LEGISLATION IN THE FIELD OF COMBATING TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

Article 25. Control in Combating Trafficking in Human Beings

1. The Verkhovna Rada of Ukraine shall exercise parliamentary control in the field of combating trafficking in human beings within the scope, established by the Constitution of Ukraine.

Other state authorities shall exercise control in the field of combating trafficking in human beings within the scope of their powers and in accordance to the procedure, established by the Constitution and laws of Ukraine.

Article 26. Public Control Over the Implementation of Legislation in the Field of Combating Trafficking in Human Beings

1. Public control over the implementation of legislation in the field of combating trafficking in human beings shall be carried out in the following directions:

1) correspondence of the activities of the agents for combating trafficking in human beings to the provisions of this Law and other legislation;

2) observation of Ukraine's international commitments in the field of combating trafficking in human beings;

3) provision of inevitability of punishment for the crimes of trafficking in human beings.

2. Non-governmental organizations, their members or authorized representatives, as well as non-affiliated citizens in the course of exercising control in the field of combating trafficking in human beings have the right to:

1) provide information on violations of the legislation in the field of combating trafficking in human beings, on discovered facts of human trafficking and protection of victims of trafficking in human beings;

2) conduct the monitoring of the status of combating trafficking in human beings and the protection of victims of trafficking in human beings;

3) cooperate with the agents for combating trafficking in human beings;

4) inform the public on issues related to combating trafficking in human beings.

Article 27. Prosecutor's Supervision

1. The Prosecutor General of Ukraine and the prosecutors subordinated to him shall supervise the observance and implementation of the laws in the field of combating trafficking in human beings.

Section VIII INTERNATIONAL COOPERATION

Article 28. International Cooperation in Combating Trafficking in Human Beings

1. Ukraine participates in the international cooperation in combating trafficking in human beings at the national, regional and local levels.

2. Agents for combating trafficking in human beings have the right to enter into agreements of cooperation, establish direct connections with respective authorities of foreign states and international organizations according to the legislation of Ukraine.

3. The State shall support and stimulate international cooperation in combating trafficking in human beings.

4. International organizations may engage, according to established procedures, in development and implementation in Ukraine of joint programs for combating trafficking in human beings.

Section IX
LIABILITY IN COMBATING TRAFFICKING
IN HUMAN BEINGS

Article 29. Liability for Violation of the Legislation on Combating Trafficking in Human Beings

1. Persons culpable of violation of the legislation on combating trafficking in human beings shall be liable according to the law.

Section X
FUNDING AND SOURCES TO COVER
THE COST OF IMPLEMENTING MEASURES
AIMED AT COMBATING TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

Article 30. Funding of Activities in Combating Trafficking in Human Beings

1. Combating trafficking in human beings, as well as provision of assistance to victims of trafficking, include a number of measures which are funded at the cost of State and local budgets, funds of enterprises, institutions and organizations, trade unions and foundations, voluntary contributions of legal entities and natural persons, and from other sources.

2. The list of measures to counteract trafficking in human beings shall be determined by the State Program for Combating Trafficking in Human Beings.

Section XI. FINAL PROVISIONS

1. This Law shall become effective from the day following its publication.

2. Amend the following legal acts of Ukraine:

1) In Part Two of Article 20 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, after the words “in cases concerning sexual crimes” shall be inserted the words “in cases concerning trafficking in human beings”.

2) In the Law of Ukraine “On Immigration” (Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, 2001, N 41, page 197):

Part Two of Article 4 shall be complemented with Point 8 reading as follows:

“8) persons who have resided continuously on the territory of Ukraine during three years from the day when their status of a victim of trafficking has been declared”.

Part Seven of Article 9 shall be complemented after Point 7 with a new Point reading as follows:

“8) for persons indicated in Point 8 of Part Two of Article 4 of this Law, a copy of the document confirming the declaration of the person as a victim of trafficking in human beings and the document confirming the fact of the person’s continuous residence on lawful grounds in the territory of Ukraine during three years from the day of declaration of such person’s status of a victim of trafficking”.

In this connection, Points from Eight to Ten shall be deemed Points from Nine to Eleven.

3) In Article 1 of the Law of Ukraine “On Social Services” (Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, 2003, N 45, page 358):

Paragraph Three after the word “violence”, shall be complemented with the words “circumstances caused by consequences of trafficking in human beings”.

Paragraph Eight after the words “who became victims of physical or psychological violence” and Part Nine after the words “who were subject to abuse and violence” shall be complemented with the words “and trafficking in human beings”.

4) In the Law of Ukraine “On Social Work with Families, Children and Youth” (Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, 2009 N 23, page 284):

Paragraph Eleven of Article 7 after the words “who were subject to abuse and violence” shall be complemented with the words “victims of trafficking in human beings”

Paragraph Two of Article 9 after the words “domestic violence and abuse of children” shall be complemented with the words “trafficking in human beings”.

3. The Cabinet of Ministers of Ukraine, within one month after this Law taking effect,, shall:

- 1) bring its legal and regulatory acts in compliance with this Law;
- 2) within its competence, provide for adoption of legal and regulatory acts arising from this Law;
- 3) provide for the revision by ministries and other executive authorities of their legal and regulatory acts in order to bring them in compliance with this Law.

President of Ukraine

V.Yanukovych

Kyiv, 20 September 2011

N 3739 – VI

**НАЦІОНАЛЬНА БЕЗКОШТОВНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ З ПИТАНЬ
ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ**

ЦЕНТРУ КОНСУЛЬТУВАННЯ МІГРАНТІВ

**527 – безкоштовно з номерів life:), Київстар та
МТС**

**0-800-505-501 – безкоштовно зі стаціонарних
телефонів**

**НАЦІОНАЛЬНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ З ПИТАНЬ
ЗАПОБІГАННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ**

ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

**“МІЖНАРОДНИЙ ЖІНОЧИЙ ПРАВОЗАХИСНИЙ ЦЕНТР
ЛА СТРАДА УКРАЇНА”**

**0 800 500 225 – безкоштовно зі стаціонарних
телефонів**

**ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ
ЛЮДЬМИ**
(законодавчі акти)

Київ - 2011